

**ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ในการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราว
และการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร¹**

อัฒา อินทร์ศรี²

การศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ โดยศึกษาเฉพาะการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และนำมาวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องดังกล่าว รวมถึงเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่จัดตั้งขึ้น เพื่อให้เป็นองค์กรกลางในการจัดและควบคุมการเลือกตั้งแทนกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เรื่อยมาจนถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน โดยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 นอกจากจะบัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในการยกเลิกการเลือกตั้งและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่แล้ว³ ยังเพิ่มอำนาจในการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี⁴ อีกด้วย

จากการศึกษาทำให้พบปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สรุปได้ 3 ประเด็นดังนี้

1. ปัญหาเหตุแห่งการพิจารณาเพื่อสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร. พันธุ์เทพ วิฑิตอนันต์ และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คนพร จิตต์รุ่งเกียรติ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณฑิลา ภักดิ์สิง

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 224 วรรคหนึ่ง (3)

⁴ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 224 วรรคหนึ่ง (4)

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น เหตุแห่งการพิจารณาเพื่อส่งระดับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง⁵ คือ เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ซึ่งคำว่า “โดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม” นั้น ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 มิได้บัญญัตินิยามไว้รวมถึงมิได้บัญญัติไว้ด้วยว่ากรณีเช่นใดบ้างที่จะถือได้ว่าเป็นกรณีที่ทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ทำให้คำว่า “โดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม” เป็นคำที่สามารถตีความได้อย่างกว้างขวาง ขึ้นอยู่กับดุลพินิจและการตีความของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงเป็นการบัญญัติกฎหมายที่ขัดหรือแย้งกับหลักความแน่นอนของกฎหมาย แตกต่างจากกฎหมายของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีที่มีการกำหนดเหตุแห่งการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเอาไว้อย่างชัดเจนและมีการกำหนดกรอบการพิจารณาสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่เอาไว้ด้วย อีกทั้ง หากจะพิจารณาโดยเฉพาะถึงการกระทำความผิดที่อาจเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 จะพบว่ามีความหลากหลายเหตุด้วยกัน ทำให้การพิจารณาส่งระดับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและการพิจารณาสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกิดขึ้นได้ง่าย ซึ่งการส่งระดับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนเป็นลำดับที่ 1 คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องสั่งยกเลิกการเลือกตั้งที่ประชาชนได้ไปใช้สิทธิลงคะแนนแล้วและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่⁶ เท่ากับเป็นการลบล้างคะแนนเสียงของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งเป็นคะแนนเสียงข้างมาก รวมถึงลบล้างคะแนนเสียงของประชาชนที่เป็นเสียงข้างน้อยด้วยในขณะเดียวกัน อันเป็นการกระทบต่อหลักเสียงข้างมากและกระทบต่อสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิเลือกตั้งของประชาชน ซึ่งเป็นสิทธิในการมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศของประชาชน ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่ได้แสดงเจตนารมณ์เลือกผู้แทนของตนผ่านการเลือกตั้ง อันขัดต่อปณิญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 21 และขัดต่อหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

2. ปัญหาความเป็นที่สุดของคำสั่งระดับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 225 วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 มาตรา 132 วรรคสอง บัญญัติให้คำสั่งระดับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นที่สุด ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ 18/2551

⁵รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 225

⁶ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 มาตรา 132

และที่ 52/2546 สรุปความว่า การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสืบสวนสอบสวน และวินิจฉัยชี้ขาด เป็นการใช้อำนาจดังเช่นตุลาการที่มีผลเป็นยุติ มิใช่เป็นการใช้อำนาจทางบริหารหรือทางปกครอง อันเป็นการที่ศาลรัฐธรรมนูญปฏิเสธที่จะเข้าไปตรวจสอบการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งก้าวล่วงเข้ามาใช้อำนาจตุลาการในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทในคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และเป็นการใช้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จ จัดกับหลักการแบ่งแยกอำนาจ และหลักถ่วงดุลอำนาจ อันเป็นหลักการพื้นฐานของหลักนิติรัฐ และขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 25 วรรคสาม ซึ่งบัญญัติให้ประชาชนผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญสามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลหรือต่อผู้คดีในศาลได้ จึงเห็นว่าการใช้อำนาจในการมีคำสั่งดังกล่าวของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นเพียงการใช้อำนาจกึ่งตุลาการ อันเป็นการใช้อำนาจทางปกครองอย่างหนึ่ง จึงต้องถูกตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายได้โดยศาล ซึ่งเป็นองค์กรใช้อำนาจตุลาการตามรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับกฎหมายของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและประเทศสาธารณรัฐอินเดียที่ต่างบัญญัติให้การใช้อำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทเกี่ยวกับคดีเลือกตั้ง เช่น การมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือการมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ เป็นอำนาจของศาลหรือต้องถูกตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการใช้อำนาจกระทำการดังกล่าวได้โดยศาล มิได้มีการบัญญัติและตีความให้การใช้อำนาจในการมีคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นที่สุด ความเป็นที่สุดของคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นเพียงการมีผลผูกพันบุคคลหรือองค์กรผู้เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตามเท่านั้น มิได้หมายความว่าเป็นอย่างที่สุดโดยมิอาจถูกตรวจสอบได้โดยศาลแต่อย่างใด ตามแนวคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 9/2549 จึงควรมีการแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้การใช้อำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่เป็นที่สุด แต่อาจถูกตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายโดยศาลได้

3. ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่⁷แล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อขอให้มีการมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นต่อไป⁸ โดยหากศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวกระทำความผิดตามที่ถูกร้อง ศาลฎีกาก็จะสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำความผิด เป็นเวลา 10 ปี⁹ และสั่งให้

⁷ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 225 ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 มาตรา 132

⁸ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 226 ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 มาตรา 138

⁹ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 226 วรรคสาม

ผู้กระทำความผิดรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งที่ถูกยกเลิกด้วย¹⁰ ทั้งนี้ ห้ามมิให้นำผลคะแนนของการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตในเขตเลือกตั้งที่ถูกยกเลิกนั้น มาคำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละพรรคการเมืองพึงมี และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อในแต่ละพรรคการเมืองพึงได้รับ¹¹ แต่ในทางกลับกัน หากศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งมิได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ศาลฎีกาก็จะพิพากษายกคำร้องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งคำพิพากษาของศาลฎีกาย่อมเกิดขึ้นภายหลังจากที่คณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ไปแล้ว และคำสั่งดังกล่าวของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้นเป็นที่สุด¹² ไม่อาจยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขเป็นประการอื่นได้ ทำให้ส่งผลกระทบต่อสิทธิของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากการลบล้างคะแนนเสียงข้างมากที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งถูกระงับสิทธินั้นได้รับจากประชาชน อันเป็นการกระทบต่อหลักเสียงข้างมาก ในขณะเดียวกัน ก็เป็นการลบล้างคะแนนเสียงข้างน้อยของประชาชนที่ได้ลงคะแนนให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งรายอื่น อันเป็นการกระทบต่อหลักการพหุสิทธิของเสียงข้างน้อยด้วย อีกทั้ง ยังเป็นการตัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งถูกระงับสิทธิในการจัดการเลือกตั้งครั้งใหม่ ซึ่งสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสิทธิทางการเมืองของประชาชนที่ได้รับการรับรองคุ้มครองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 97 และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 21

ทั้งนี้ พรรคการเมืองก็ได้รับผลกระทบจากการที่มีอำนาจคะแนนที่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งสังกัดพรรคการเมืองนั้นได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต มาคำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพึงมีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นได้ ส่งผลกระทบต่อจำนวนที่นั่งในสภาของพรรคการเมือง และส่งผลกระทบต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาในที่สุด เพราะพรรคการเมืองถือว่ามีความสำคัญต่อระบบรัฐสภา หากพรรคการเมืองใดได้รับเสียงข้างมากในสภาและได้จัดตั้งรัฐบาลแล้ว ก็ย่อมสามารถขับเคลื่อนนโยบายของพรรคการเมืองที่ได้หาเสียงไว้ต่อประชาชนเพื่อนำมาป็นนโยบายของรัฐในการบริหารประเทศ ภายใต้หลักประชาธิปไตยโดยระบบรัฐสภา อีกทั้ง ยังไม่อาจถือได้ว่าการเลือกตั้งครั้งใหม่จะสามารถสะท้อนเจตนารมณ์ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ลงคะแนนเสียงไปในวันเลือกตั้งครั้งที่ถูกยกเลิกได้

นอกจากนี้ การมีคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ยังส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในลักษณะที่เป็นการลบล้างคะแนนเสียงของประชาชนที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งที่ถูกยกเลิก และยังจำกัดสิทธิของประชาชนที่มีอาจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งใน

¹⁰ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 มาตรา 139

¹¹ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 มาตรา 130

¹²ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 225 วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 มาตรา 132 วรรคสอง

การเลือกตั้งครั้งใหม่อีกด้วย อันเป็นการใช้อำนาจที่กระทบต่อสิทธิเลือกตั้งของประชาชน ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่มีการบัญญัติรับรองคุ้มครองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 3 และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 21 จึงขัดกับหลักการพื้นฐานในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา

ด้วยเหตุนี้ จึงมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาเหตุแห่งการพิจารณาเพื่อสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

เห็นควรบัญญัตินิยามคำว่า “การเลือกตั้งมิได้เป็นไปได้โดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม” เพิ่มเติมในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ดังนี้

“มาตรา 4 ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้...

“การเลือกตั้งมิได้เป็นไปได้โดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม” หมายความว่า การดำเนินการเลือกตั้งเป็นไปได้โดยมิชอบหรือมีก่อให้เกิดความเป็นธรรม ถึงขนาดกระทบต่อหลักการเลือกตั้งหรือหลักประชาธิปไตย”

2. ปัญหาความเป็นที่สุดของคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

เห็นควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 โดยเสนอให้ตัดข้อความตามวรรคสองของมาตรา 132 ที่บัญญัติว่า

“คำสั่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด”

3. ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

เสนอให้มีการแก้ไขบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 โดยเห็นควรตัดอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปได้โดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม กล่าวคือ กรณีที่มีหลักฐานหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปได้โดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่สืบสวนหรือไต่สวน หากปรากฏว่าไม่มีมูลความผิด ก็ให้มีอำนาจสั่งยุติเรื่อง แต่หากปรากฏว่ามีเหตุหรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งกระทำการหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปได้โดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมจริง ก็ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเร่งดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา เพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น โดยให้นำสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาคดีของศาล หากศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่าการกระทำผิดตามที่กล่าวหา จนเป็นเหตุให้การเลือกตั้งครั้งดังกล่าวบกพร่องจนถึงขนาดที่กระทบต่อหลักการเลือกตั้งหรือหลักประชาธิปไตย และไม่อาจสะท้อนเจตจำนงของ

ประชาชนผ่านการเลือกตั้งได้ ก็ให้เป็นอำนาจของศาลฎีกาที่จะสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง และสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ โดยให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้ขึ้นรับผิดในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งที่ถูกยกเลิกดังกล่าวด้วย อีกทั้ง ควรมีการบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเลือกตั้งของศาลไว้โดยเฉพาะ และให้ศาลมีคำพิพากษาโดยไม่ชักช้า เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการพิจารณาคดี

เอกสารอ้างอิง

- กนกกรักษ์ น้อยสัมฤทธิ์. “ปัญหาการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง : ศึกษากรณีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2556.
- กระทรวงการต่างประเทศ. **ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน Universal Declaration of Human Rights.** กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, 2551.
- กรมพล ทองธรรมชาติ, อมร รักษาสัตย์, ประพนธ์ นันทิยะกุล และสิดา สอนศรี. **การก่อตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง : การศึกษาเปรียบเทียบกรณีอินเดียและฟิลิปปินส์ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับไทย.** สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2541.
- เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. **หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2563.
- คณะกรรมการการเลือกตั้ง. **สถานิติบัญญัติแห่งชาติ. การเลือกตั้งที่สุจริตเที่ยงธรรม: ทศนะของผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง** สถานิติบัญญัติแห่งชาติ. สว(สนช)(กมธ2)0010/(ร40) ลงวันที่ 21 มีนาคม 2562. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกรรมการ 2 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสถานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2562.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. **คำอธิบายกฎหมายปกครอง.** พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2554.
- ธานินทร์ กรชัยวิเชียร. **ระบอบประชาธิปไตย.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2520.
- ธีระศักดิ์ เชื้อวาทย์. “ปัญหาการสรรหาองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 : ศึกษากรณีคณะกรรมการการเลือกตั้ง.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554.

บรรเจิด สิงคะเนติ. **หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญใหม่.**

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543.

บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. **คำอธิบายวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญเปรียบเทียบ : รัฐธรรมนูญเยอรมัน.** พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2535.

ประพันธ์ นัยโกวิท. **บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2551.

ปุนเทพ ศิริบุบผาส. “กฎหมายเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี.” **วารสารนิติศาสตร์** 47, 2 (มิถุนายน 2561): 301-329.

วิจิตร ประยูรวงษ์. “รัฐธรรมนูญอินเดีย : รัฐธรรมนูญฉบับยาวที่สุดในโลก.” **สารสังเขปบทความวารสาร,** 5 (พฤษภาคม 2559): 1-5.

วิฑูรย์ วงษ์ปัญญา. “อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการวินิจฉัยให้มีการเลือกตั้งใหม่และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง.” **วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,** 2554.

สกรรจ์ ปิ่นทองคำ. “ปัญหาเกี่ยวกับที่มา อำนาจหน้าที่ สถานะ และจำนวนขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.” **วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,** 2557.

สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์. **ระบบเลือกตั้งเปรียบเทียบ.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สยามปริทัศน์, 2561.

ลีดา สอนศรี. **บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งของประเทศไทย.** สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2546.